

### **Version latine n°10 : l'éducation par l'exemple**

Plurima sunt, Fuscine, et fama digna sinistra  
et nitidis maculam haesuram figentia rebus,  
quae monstrant ipsi pueris traduntque parentes.  
Si damnosa senem iuuat alea, ludit et heres  
bullatus paruoque eadem mouet arma fritillo.  
Nec melius de se cuiquam sperare propinquo  
concedet iuuenis, qui radere tubera terrae,  
boletum condire et eodem iure natantis  
mergere ficedulas didicit nebulone parente  
et cana monstrante gula ; cum septimus annus  
transierit puerum, nondum omni dente renato,  
barbatos licet admoueas mille inde magistros,  
hinc totidem, cupiet lauto cenare paratu  
semper et a magna non degenerare culina.  
Mitem animum et mores modicis erroribus aequos  
praecipit atque animas seruorum et corpora nostra  
materia constare putat paribusque elementis,  
an saeuire docet Rutilus, qui gaudet acerbo  
plagarum strepitu et nullam Sirena flagellis  
conparat, Antiphates trepidi laris ac Polyphemus,  
tunc felix, quotiens aliquis tortore uocato  
uritur ardenti duo propter lintea ferro ?  
Quid suadet iuueni laetus stridore catenae,  
quem mire adficiunt inscripta, ergastula, carcer ?  
Rusticus expectas ut non sit adultera Largae  
filia, quae numquam maternos dicere moechos  
tam cito nec tanto poterit contexere cursu,  
ut non terdecies respiret ? Conscia matri  
uirgo fuit, ceras nunc hac dictante pusillas  
implet et ad moechum dat eisdem ferre cinaedis.

Sic natura iubet ; uelocius et citius nos  
corrumpunt uitiorum exempla domestica, magnis  
cum subeant animos auctoribus. Vnus et alter  
forsitan haec spernant iuuenes, quibus arte benigna  
et meliore luto finxit praecordia Titan,  
sed reliquos fugienda patrum uestigia ducunt  
et monstrata diu ueteris trahit orbita culpa.  
Abstineas igitur damnandis. Huius enim uel  
una potens ratio est, ne crimina nostra sequantur  
ex nobis geniti, quoniam dociles imitandis  
turpibus ac prauis omnes sumus, et Catilinam  
quocumque in populo uideas, quocumque sub axe,  
sed nec Brutus erit, Bruti nec auunculus<sup>1</sup> usquam.

Juvénal

---

<sup>1</sup> Caton d'Utique était l'oncle de Brutus.